

УДК 343.98:343.7.008(477)

В.М. БАБАКІН, Харківський національний університет внутрішніх справ

В.В. КОВАЛЬОВ, Харківський національний університет внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ РОЗКРАДАННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ В УКРАЇНІ

Ключові слова: культурні цінності, злочинні посягання, слідчі дії, допит, обшук

В останні роки спостерігається стійка тенденція до збільшення числа злочинних посягань на культурні цінності, однак, проблема боротьби з розкраданням культурних цінностей продовжує зберігати високий рівень актуальності. Це пов'язано з тим, що об'єкти, які становлять культурну та історичну цінність, як правило, слабо захищені від злочинних посягань, а також не вирішеним лишається стан ідентифікації культурних цінностей при визначенні приналежності затриманих і вилучених предметів.

Крім того, у розпорядженні правоохоронних органів і, зокрема, підрозділів карного розшуку та інших підрозділів, відсутні сучасні рекомендації щодо попередження та розкриття посягань на культурні цінності, попередження їх незаконного вивезення за межі України.

Окремі аспекти досліджуваної проблеми порушувалися в наукових працях В.І. Акуленка, В.І. Андрейцева, Г.О. Анцелевича, О.М. Бандурки, О.Ф. Висоцького, В.Н. Денисова, В.В. Максимова, Н.Р. Малишевої, А.С. Мацка, О.І. Мельничук, В.Л. Мунтяна, М.І. Настюка, О.А. Радзівіла, Ю.С. Шемшученка. Однак, задача відокремлення особливостей розслідування посягань на культурні цінності не досліджувалася, тому мета дослідження – визначити особливості, якими характеризується розслідування злочинів, що посягають на культурні ціннос-

ті.

Культурні цінності протягом всієї історії людства різними вченими оцінювалися по-різному: з філософської, культурологічної, юридичної та іншої точок зору. Як здається, основною дефініцією є філософське розуміння культурних цінностей як предметних результатів людської творчості, які, будучи результатом спільної праці, служать сполучною ланкою між різними поколіннями людей і завжди носять конкретно-історичний характер, будучи фактором формування необхідно-го суспільству типу особистості [1, с.46].

Прийнято вважати, що культурні цінності – це тільки матеріальні цінності, які ототожнюються з поняттям «пам'ятники історії і культури». Проте у спеціальній літературі не раз вже висловлювалася думка про невиправдану звужений підхід до розуміння культурних цінностей [2].

Культурні цінності – це об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України [3]. Відповідно, ці об'єкти мають особливий правовий режим, і посягання на них законодавцем передбачаються в Кримінальному кодексі України у формі окремих складів злочинів. Серед основних таких складів злочинів можна назвати наступні:

– ст.193 ККУ – незаконне привласнення особою знайденого чи такого, що випадково опинилося у неї, чужого майна або скарбу, які мають особливу історичну, наукову, художню чи культурну цінність;

– ст.201 ККУ – контрабанда, тобто переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей;

– ст.298 ККУ – незаконне проведення пошукових робіт на об'єкті археологічної спадщини, знищення, руйнування або пошкодження об'єктів культурної спадщини [4].

Очевидно, чи має той чи інший об'єкт історико-культурну значимість, можна точно

з'ясувати тільки через якийсь час. Місця, пов'язані з важливими подіями в житті країни і народів, можуть отримати статус пам'яток лише в майбутньому часі. В теперішньому часі, чи є той чи інший об'єкт культурною чи історичною пам'яткою, встановлюється в експертному висновку [5, с.955].

Криміналістична характеристика розкрадань предметів, що мають особливу цінність, як її елементи, включає в себе: предмет злочинного посягання, обставини вчинення злочину, особистість злочинця і потерпілого, спосіб вчинення та приховування, а також причини та умови вчинення злочину. Головним тут є сліди, що характеризують названі елементи.

Увага злочинців сьогодні все більше переключається на художні твори, що знаходяться у громадян, в музеях, на балансі відомчих установ та запасників. Розкрадання і збут предметів культури часто не становлять особливої складності, оскільки місця їх зосередження захищені на примітивному рівні.

Злочини відбуваються, як правило, організованими групами, частіше всього на замовлення. Провідним матеріальним стимулом покупки замовниками предметів культури є вкладання грошей в реальні цінності, що не втрачають вартості за будь-яких соціальних потрясінь, а також їх престижність.

Вчиненню злочинів, як правило, передують ретельна підготовка, яка передбачає вивчення об'єкта – посягання, проведення розвідки, збір і ретельний аналіз усіх отриманих відомостей (розташування квартири, спосіб життя господаря, членів сім'ї та сусідів, режим роботи, система охорони, можливі шляхи проникнення й відходу) та ін. Найчастіше членами злочинної групи розробляється план дій з розподілом ролей між співучасниками, підбором і виготовленням технічних пристосувань, що полегшують проникнення. Власне, саме рівень попередньої підготовки багато в чому вказує на ступінь організації та кваліфікації злочинної групи [6, с.12].

Також, в останні роки на підготовчому етапі злочинні групи використовують засоби

масової інформації, розміщуючи в них оголошення про намір придбати твори мистецтва та предмети антикваріату. Таким чином, ці дії потрібно розглядати як своєрідну розвідку місць проживання осіб, які мають культурними цінностями [7, с.84].

Практика розслідування розкрадань культурних цінностей дає можливість виділити три найбільш поширених типових слідчих ситуацій:

1. Місце і час злочину, а також характер викраденого встановлені, але немає відомостей про особу, що вчинила злочин, і про місцезнаходження викраденого. Обсяг і направленість роботи слідчого в такій ситуації обумовлені, як правило, результатами огляду місця події та відомостями, отриманими при допиті потерпілих, свідків. Межі пошуку свідків необхідно розширити до найближчих залізничних станцій, автовокзалів, пристаней, антикварних магазинів, ремонтних майстерень, автозаправних станцій і т.п.

Особливу увагу в такій слідчій ситуації потрібно приділити виявленню осіб, спосіб життя яких дає підставу підозрювати їх у скоєнні розкрадання, а також виявлення викраденого майна шляхом проведення оперативних заходів у місцях можливого збуту (спеціалізованих магазинах, реставраційних майстернях, вернісажах, художніх навчальних закладах, установах культури).

2. Є підстави вважати, що виявлені цінності викрадено, але немає точних відомостей про місце розкрадання, потерпілого та особу, що вчинила розкрадання. Найбільш вірогідними версіями у зазначеній ситуації можуть бути ситуації, коли:

- затримано (встановлено) особу, яка є співучасником злочину;
- розкрадання скоєно внаслідок «наводки» з метою купити викрадене за вигідною ціною, тобто за замовленням;
- скупка, перепродаж, придбання були заздалегідь обіцяні;
- підозрюваний сумлінно помилявся щодо походження придбаних предметів.

Особливу увагу потрібно приділяти встановленню зв'язків підозрюваного, проведення

часу як його самого, так і його близьких. При перевірці версій треба пам'ятати, що «наводка» на предмет розкрадання тісно пов'язана з метою злочинця – збути викрадене заздалегідь певній особі. Для цього злочинець прагне підтримувати зв'язки з ділками, які проживають в тих районах країни, де кон'юнктура «чорного» ринку на предмети старовини, твори давньоруського живопису набагато вища, ніж у місці вчинення злочину. Отримати такі дані можна шляхом вивчення вилучених при обшуку записів, білетів, квитків, листів та квитанцій.

3. Особу, яка вчинила розкрадання, затримано, але предметів злочинного посягання при ньому не виявлено. У вирішенні задачі в подібній ситуації важливого значення набуває перевірка версій: затриманий є співучасником; він організатор злочинної групи; затриманий міг вчинити інші аналогічні злочини як поодиночі, так і в складі групи.

Для відпрацювання даних версій необхідно ретельно проаналізувати відповідні кримінальні справи минулих років, запросити інформацію, що міститься в обліках по лінії карного розшуку, що дозволить слідчому порівняти елементи способу вчинення розслідуваного злочину зі вчиненими в минулому. Аналізу можуть бути піддані як розкрадання предметів старовини зазначеної категорії, так і інших речей як з квартир, так і державних установ або громадських організацій.

За дорученням слідчого органи дізнання направляють зусилля на встановлення зв'язків даної особи з метою визначення місць знаходження викраденого, ретельно аналізуються моменти можливості отримання конфіденційних даних, що надійшли з оперативних джерел. Особлива увага концентрується на фактах поведінки конкретних зацікавлених осіб із числа близьких, колег і знайомих. Важливо виявити можливі зв'язки затриманого з скупниками, колекціонерами, художниками і реставраторами, а також з особами, які раніше здійснювали такі розкрадання та крадіжки з квартир. Своєчасність обшуку і виявлення викраденого багато в чому визначають тактику подальших слідчих дій.

Аналізуючи отриману процесуальним і оперативним шляхом інформацію, слідчий повинен своєчасно знайомити оперативних співробітників з наявними матеріалами з метою координації сил і засобів при розслідуванні злочину, складати спільні слідчо-оперативні плани.

Огляд місця події – це один із найбільш ефективних способів, що дозволяють отримати відомості про:

- об'єкт, з якого здійснено розкрадання, його розташування щодо інших будівель, транспортних магістралей, лісових масивів і т.п.;
- предмет розкрадання, його кількості та особливості;
- спосіб розкрадання, застосовані технічні засоби, досвід злочинця, його вміння орієнтуватися в приміщенні щодо предметів обстановки, наявність у нього спеціальних знань, наприклад, в іконописі;
- способи подолання перешкод при підході до об'єкту та відходу від нього. Огляд місця події в культових храмах необхідно проводити з урахуванням релігійних канонів поведінки в приміщенні тієї або іншої релігійної конфесії.

При визначенні меж і загальному огляді місця події важливо за допомогою фахівця-криміналіста здійснити орієнтуючу, оглядову фотозйомку, накреслити план-схему місцевості, вказавши на ньому розташування будівель і транспортних магістралей. Ретельне вивчення слідів на місці події дозволяє з'ясувати, яким знаряддям або інструментом зламана перепона, скільки часу знадобилося для її подолання, чи міг злочинець самотійно проникнути всередину.

Фіксуючи обстановку на місці події, слідчий не повинен обмежувати фахівця створенням оглядової фотозйомки та вилученням видимих слідів. Спеціаліст запрошується для участі в огляді місця події, щоб застосувати спеціальні пізнання для виявлення, фіксації, вилучення слідів, а також надання пояснень відносно, наприклад, назви предмету релігійного культу, напрями (школи) в живописі, характеру сюжету ікони.

Після огляду місця події слідчому необхідно поговорити з матеріально відповідальними особами або представниками релігійної громади. Допити потерпілих і свідків, поряд із традиційними умовами, мають свої особливості, пов'язані з предметом злочинного посягання. Важливо зазначити, що з'ясування обставин у справах про розкрадання предметів, що мають особливу цінність, пов'язано з певними труднощами психологічного характеру. Колекціонування обумовлює коло знайомств, що нерідко включає осіб, які займаються скупкою та перепродажем предметів антикваріату. Відповідно, навіть якщо потерпілий дає правдиві свідчення, він може назвати не всіх знайомих. Мотиви такої поведінки бувають різними, наприклад: боязнь помсти, ускладнення відносин із друзями, клієнтами; прагнення приховати, де і на які кошти придбані деякі предмети; небажання визнати факт зв'язку з окремими особами. Тому необхідно чітко і ясно попередити допитуваного про відповідальність за відмову від дачі показань і дачу завідомо неправдивих показань, а у разі ухилення від відповіді треба надати докази, якими можуть слугувати показання родичів, сусідів допитуваного.

Особливу групу свідків складають родичі, знайомі обвинуваченого. Допитуючи їх, слідчий повинен дізнатися, який спосіб життя вів обвинувачений, як часто і куди (за його словами) виїжджав, чим пояснював свою відсутність, які особи його відвідували, чи знайомі вони свідкові, якщо не знайомі, то які їхні прикмети. При з'ясуванні джерела придбання обвинуваченим ікон, старовинних картин, книг, інших предметів антикваріату необхідно намагатися отримати конкретні відповіді: ким, наприклад, вони подаровані, коли, у кого куплені, хто може це підтвердити.

При допитах скупників важливо з'ясувати, чи велися розмови про те, що придбання визначеної речі в принципі можливе; чи була попередня домовленість про продаж конкретного предмета; хто вів переговори, чим пояснював бажання продати, як представився; хто виступив в якості посередника; які прикмети

учасників бесіди (купівлі-продажу) та можливість їх впізнання; хто, коли і що (після попередньої домовленості), скільки свідок заплатив; хто ще, окрім учасників угоди, знав про покупку, бачив куплену річ; чи знає допитуваний думку фахівців щодо художньої або історичної цінності придбаного.

Важливе значення у справах про розкрадання предметів старовини набувають свідчення працівників транспорту. Іноді злочинці вдаються до послуг водіїв таксі, а також приватних автомобілів. У ході допиту такого свідка необхідно з'ясувати: де пасажирі сіли; скільки їх було; які речі знаходилися у них; чи замовляли вони таксі заздалегідь і коли; хто назвав маршрут руху; які прикмети пасажирів, їхнього одягу, чи можна їх впізнати; про що йшла розмова у дорозі, які особливості мови (тембр, акцент), чи користувалися вони жаргоном, називали якісь імена, клички; наскільки чітко пасажирі орієнтувалися на місцевості, чи добре знали під'їзди до тих чи інших об'єктів, будівель.

Допит підозрюваного (обвинуваченого) в тактичному відношенні залежить від інформації, отриманої на місці події, ситуації затримання, показань свідків і потерпілого, пояснень спеціалістів.

Коло обставин, що підлягають з'ясуванню, як правило, обумовлене ситуацією, що склалася у справі, мотивами поведінки допитуваного на слідстві. При допиті слідчий повинен встановити, наприклад:

- адресу і планування приміщення;
- як, за допомогою яких засобів викрадені речі були перенесені, упаковані і т.д.;
- коли, де, кому і що допитуваний реалізував з викраденого;
- чи розбирається він у предметах антикваріату, релігійного культу, дорогоцінних металах і каменях;
- за яких обставин, коли і де відбулося знайомство з співучасниками злочину, скупниками, посередниками та ін.;
- чи всі співучасники злочину знали про підготовлюване розкрадання;
- яка частина викраденого була обіцяна кожному з них;

- на яку суму було реалізовано викрадене, скільки отримав обвинувачений;
- які ознаки викрадених предметів (розміри, вид, сюжет, композиція);
- хто і де визначив їхню цінність, щоб вигідно реалізувати;
- чи були на викрадених предметах пояснювальні написи, дати, проби металу;
- кому із знайомих були показані викрадені речі, хто і як їх оцінив, придбав або запропонував послуги в збуті.

Поряд із зазначеними обставинами, при допиті обвинувачуваного, що дає правдиві показання, необхідно з'ясувати взаємини в злочинній групі, мотиви злочину, прийоми конспірації, особисті якості кожного співучасника, включаючи організатора злочину. Оскільки деякі злочинці аналізованої категорії мають художні навички, доцільно запропонувати їм, наприклад, зобразити сюжет викраденої ікони, конфігурацію окладу, його орнамент, накреслити схему руху до місця здійснення крадіжки і назад, а також внутрішній план приміщення, з якого було скоєно розкрадання. Це дозволить більш точно уявити картину події, ретельно підготуватися до проведення інших слідчих дій, розробити тактичні комбінації.

Обшук у справах про розкрадання предметів, що мають особливу цінність, може бути проведений на будь-якій стадії розслідування, коли встановлені підозрюваний, особи, у яких імовірно знаходяться необхідні слідству предмети, речі та знаряддя злочину.

Підготовка до обшуку складається з низки тактичних елементів:

- виявлення місць можливого приховування викраденого;
- вивчення особливостей місця проведення обшуку;
- вивчення особистостей підозрюваного (обвинуваченого) та осіб, що проживають за місцем обшуку;
- визначення часу початку обшуку і складу слідчо-оперативної групи. При проведенні обшуку потрібно виявити:
- предмети злочинного посягання;

- предмети, вилучені з цивільного обороту та які потребують спеціального дозволу на їх придбання та зберігання;
- знаряддя злочину;
- майно і цінності обшукуваного, необхідні для відшкодування матеріальних збитків, заподіяних злочином;
- документи, записи, які стосуються змісту злочинних дій, включаючи квитанції на різного роду послуги (багажні, телеграфні);
- книги, конспекти з технології, наприклад, обробки металів, живопису.

Аналіз позначок у книгах, конспектах може вказувати на інтереси обшукуваного, рівень його підготовки у певній галузі знань. Виявлені предмети, книги, поштово-телеграфна кореспонденція та інші подібні речі повинні бути докладно відображені в протоколі обшуку з метою їх індивідуалізації, сфотографовані, за правилами судової фотозйомки. Важливо пам'ятати й про фіксацію слідів пальців рук, які виявлені на цих предметах. При обшуку необхідно мати на увазі, що предмети можуть бути видозмінені (розуккомплектовані, зафарбовані). Відповідно, виходячи з ситуації обшуку, потрібно забезпечити участь в ньому відповідного фахівця.

У перший момент після виявлення захованих предметів обшукуваний або члени його сім'ї нерідко дають необхідні пояснення про походження схованки і знайдених у ньому предметів. Якщо такі пояснення не будуть негайно зафіксовані, то згодом, обдумавши лінію поведінки, обшукуваний може привести доводи, які важко перевірити.

Пред'явлення для впізнання проводиться з метою ідентифікації викрадених речей, предметів, рідше – живих осіб. Основний тактичний прийом підготовки до проведення пред'явлення для впізнання – з'ясування ознак речей і предметів у ході допитів. Мова йде про родові, видових ознаках, а також індивідуальні особливості, що утворилися в результаті експлуатації, ремонту, реставрації, деформації (розпилювання окладів культових предметів). Разом із тим варто мати на увазі й таку особливість, як рівень сприйняття тієї або

іншої речі впізнання. Деякі свідки з числа членів культової громади іноді недостатньо чітко уявляють індивідуальні ознаки викрадених предметів (розміри, сюжет, композицію), плутають назви ікон і т.д.

При підготовці предметів для впізнання треба пам'ятати, що кожен із них повинен бути пред'явлений тільки серед однорідних, подібних за формою, сюжету і навіть часу виготовлення. Якщо викрадений предмет не виявлений, але є його зображення, то необхідно виготовити фотознімок, який і буде пред'явлений для впізнання. Крім того, варто зробити фотознімки предметів, серед яких його намічено пред'явити. Фотознімки мають бути однаковими за розмірами, кольором, а зображені на них предмети – подібними за сюжетом, композицією, техніці виконання і т.д.

Унікальні предмети (картини, речі знаменитих майстрів, відомі вироби з художнього скла, порцеляни та ін.) пред'являються для впізнання в однині. Що стосується ікон, то потрібно мати на увазі: унікальність даного виду мистецтва в деяких випадках не перешкоджає підбору інших ікон, подібних за часом написання, школі або місцевості виготовлення, – зрозуміло, з урахуванням техніки виконання, характеру сюжету, наявності або відсутності окладу. При підборі таких предметів доцільно скористатися допомогою фахівця-мистецтвознавця. Дуже корисною виявиться й допомога фахівця-криміналіста – у забезпеченні відповідного освітлення, визначенні методів, засобів та особливостей фіксації слідчої дії. При фотозйомці рекомендується застосовувати кольорові фотоматеріали. Це поліпшує сприйняття унікальних предметів.

Перевірка показань на місці як слідча дія у справах даної категорії зустрічається досить часто. Її змістом є перевірка на місці події показань раніше допитаної особи з її згоди і зіставлення їх з іншими доказами. Крім перевірки, уточнення та доповнення наявних відомостей, в результаті цієї слідчої дії можуть бути отримані нові докази.

При підготовці до проведення слідчої дії потрібно прочитати протокол допиту особи, показання якої намічено перевірити, піддати

аналізу накреслену ним схему руху до місця події, освіжити в пам'яті місця розташування певних об'єктів, окремих осіб. Такий аналіз дозволить детально проінструктувати учасників слідчої дії, визначити тактичні умови його виробництва.

При перевірці показань на місці слідчий не повинен вказувати шлях до місця події. Крім того, ніякими міркуваннями економії часу, складностями з транспортом не можна виправдати одночасні перевірки показань на місці кількох осіб. Згодом це, як правило, обертається поверненням справи на додаткове розслідування.

Достовірність результатів забезпечується наданням ініціативи особі, показання якого перевіряються. Він визначає напрямок руху, дає відповідні пояснення, при необхідності відтворює окремі дії.

Окремо варто провести мистецтвознавчу експертизу, яка дозволяє встановити художню, історичну цінність предметів старовини і творів мистецтва, їх достовірність, час виготовлення, автора. На її вирішення можуть бути поставлені питання:

- яке найменування та призначення предмета;
- чи становить даний предмет особливу історичну, наукову або художню цінність;
- у який час, ким і де він виготовлений;
- яка техніка написання картини (ікони);
- які матеріали були використані при виготовленні предмета;
- чи наявні на картині (іконі) сліди реставрації, пізнього ґрунту, домальовування, в який час вони утворені, які техніка та рівень виконання;
- яка вартість предмета в грошовому виразі з урахуванням його особливої історичної, наукової, художньої або культурної цінності.

Культурні цінності мають особливе значення для держави та громадян, оскільки фактично є сполучною ланкою між різними поколіннями та мають важливе історичне значення, будучи фактором формування необхідного суспільству типу особистості. Тому охорона цих цінностей є важливою функцією держави в цілому, та правоохоронних органів зокрема.

Примітивність рівня захисту музеїв, сховищ, релігійних закладів та підвищення рівня технічної оснащеності злочинців призводить до регулярного збільшення не лише кількості злочинів, що посягають на культурні цінності, але й зростання грошової цінності викрадених об'єктів. Тому покращення методики розслідування даних злочинів є нагальною проблемою правоохоронних органів.

Як було нами зазначено в дослідженні, враховуючи специфіку ринку об'єктів культурної та історичної спадщини, особливу увагу при проведенні слідчих дій варто приділити допитам всіх пов'язаних осіб, в т.ч. потерпілих, свідків, працівників служб громадського транспорту, а також колекціонерів, художників-реставраторів, експертів та скупників. Також при проведенні обшуку та допитів необхідно враховувати особливості релігійних обрядів, споруд і служителів, та необхідність тісної співпраці з експертами для чіткої ідентифікації викраденого майна й встановлення його культурної, історичної та грошової цінності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сергеев А. П. Гражданско-правовая охрана культурных ценностей в СССР /

А. П. Сергеев. – Ленинград : Изд-во ЛГУ, 1990. – 190 с.

2. Гайворонський Є. П. Контрабанда культурних цінностей: кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 / Є. П. Гайворонський ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2009. – 19 с.

3. Закон України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей» // ВВР України. – 1999. – № 48. – Ст. 405.

4. Кримінальний кодекс України. – К. : Правова єдність, 2010. – 152 с.

5. Шестак В. С. Впорядкування понятійного апарату в сфері охорони культурної спадщини як напрямок удосконалення реалізації обов'язків держави з її охорони / В. С. Шестак // Форум права. – 2010. – № 4. – С. 953–959.

6. Кофанова О. С. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинних посягань на культурні цінності / О. С. Кофанова. – К. : Знання України, 2006. – 54 с.

7. Опалько Ю. В. Збереження культурно-історичної спадщини в сучасній Україні: проблеми та перспективи / Ю. В. Опалько // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 1 (2). – С. 83–88.

Бабакин В. М. Особенности розслідування розкрадання культурних цінностей в Україні / В. М. Бабакин, В. В. Ковальов // Форум права. – 2011. – № 3. – С. 14–20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11bvmcvu.pdf>

Розглянуто визначення культурних цінностей в українському законодавстві та наведено перелік статей, що оберігають їх від злочинних посягань. Виконано аналіз особливостей слідчих дій, які проводяться під час розслідування злочинів, що посягають на них.

Бабакин В.М., Ковалев В.В. Особенности расследования разворывания культурных ценностей в Украине

Рассмотрены определения культурных ценностей в украинском законодательстве и приведен перечень статей, предохраняющие их от преступных посягательств. Выполнен анализ особенностей следственных действий, проводимых при расследовании преступлений, посягающих на них.

Babakin V.M., Kovalev V.V. Singularities of Fact-Finding of Plundering of Cultural Values in Ukraine

Definition of cultural property in the Ukrainian legislation and provides a list of articles that protect them from criminal attacks is given. Features investigative actions conducted during the investigation of crimes that infringe on them is made.